

11. 4. Světový den Parkinsonovy choroby

Dne 11. dubna si u příležitosti narození britského chirurga Jamese Parkinsona připomínáme Světový den Parkinsonovy choroby.

James Parkinson * 11. 4. 1755, † 21. 12. 1824

- 1777 získal královskou medaili za výpomoc při využití resuscitace u člověka, který se oběsil
- 1783 nastoupil na praxi u otce chirurga
- 1784 vystudoval chirurgii na londýnské lékařské vysoké škole
- 1804 ve své studii jako první vědecky popsal zkameněliny
- 1807 účastnil se prvního setkání londýnské geologické společnosti
- 1812 asistoval u případu zánětu slepého střeva, kde označil perforaci jako příčinu smrti
- 1817 jako první popsal nemoc, která vešla později ve známost jako Parkinsonova choroba

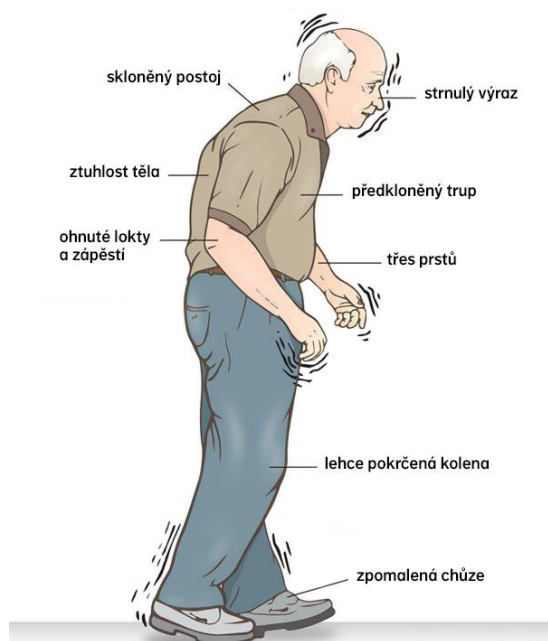
Zdroj: wikipedia.org

James Parkinson v roce 1817 jako první popsal příznaky tohoto onemocnění a nazval jej „obrna třaslavá“. Tento název vystihuje základní příznaky nemoci – svalovou ztuhlost a třes. Svalová ztuhlost (rigidita) brání rychlému pohybu, projevuje se ztrátou schopnosti začít pohyb, celkový hybný projev je zpomalen.

Parkinsonovou chorobou u nás trpí podle odhadů 20 až 50 tisíc lidí, přesná evidence neexistuje. Přestože si mnozí lidé myslí, že jde o nemoc seniorů, nemusí to být vždy pravda. Nejvíce se nemoc projevuje mezi 55. a 62. rokem života a až v 10 % případů se objevuje již před čtyřicátkou.

Jedná se o druhé nejčastější neurodegenerativní onemocnění, které provází úbytek nervových buněk v tzv. černé substanci mozku. Ta je zodpovědná za produkci dopaminu (látky potřebné k přenosu vzruchů – impulsů mezi nervovými buňkami). Nedostatek dopaminu pak způsobuje, že nemocný ztrácí kontrolu nad svým pohybem. Důvod, proč buňky odumírají, doposud neznáme.

Klasické příznaky Parkinsonovy choroby

V souvislosti s Parkinsonovou chorobou se mnohým vybaví charakteristický třes končetin, který se zpravidla dostavuje až v pozdější fázi nemoci. Ne každý třes však znamená, že pacient trpí Parkinsonovou nemocí. Třes typický pro tuto nemoc je převážně klidový, většinou začíná na jedné horní končetině, zvyrazňuje se strachem, rozrušením, ale i radostí.

Typická je chůze drobnými šouravými krůčky, sehnuté držení trupu. Přešlapování na místě a neschopnost se opětovně rozejít často vede k pádům. Tichá monotónní mluva, obličej bez mimiky, drobné písmo dokresluje celkový obraz plně rozvinuté choroby.

Mnoho let předtím se však objevují nenápadné příznaky jako je občasný třes, zpomalení chůze, ztuhlá záda, bolesti kloubů, chronická zácpa, neklidný spánek, deprese, poruchy čichu.

Průběh nemoci je individuální. K lékařům pak mnohé pacienty dovede až narušená motorika, která začne ztěžovat běžné každodenní činnosti jako zapínání knoflíků či odemykání dveří.

Zdroj: <https://pece.cz/blog/vse-co-potrebujete-vedet-parkinsonove-chorobe-2.html>

Včasně zahájená léčba je přitom pro zkvalitnění dalšího života, kdy nemoc postupuje, klíčová. Vyléčit se toto onemocnění nedá, ale existují léky, které pomohou projevy nemoci zmírnit. Pokrokem v léčbě Parkinsonovy choroby je chirurgický výkon, hluboká mozková stimulace, která v pokročilých stadiích choroby může pacientům vrátit hybnost.

Při podezření na toto onemocnění je důležité navštívit neurologa, který zajistí potřebná vyšetření a doporučí vhodnou léčbu.

Parkinsonova a Alzheimerova nemoc – čím se tyto neurodegenerativní nemoci liší

Parkinsonova nemoc	Příznaky	Alzheimerova nemoc
třes, ztuhlost, pomalé pohyby	Fyzické projevy	v středním stádiu nemoci se může vyskytnout zpomalení, svalová ztuhlost a třes
Ztráta kontroly nad emocemi, zhoršení funkce plánování	Paměť	ztráta paměti, zhoršení funkce plánování
Lewyho tělíska v části mozku zvaném Substantia nigra	Příčina nemoci	Beta-amyloidní plaky v buňkách v části mozku zvaném hippocampus
Potíže s pohybem	Typické projevy	Poruchy paměti

Zdroj: https://www.benu.cz/parkinson-take-druh-demence-jak-se-od-alzheimera-lisi-a-jake-priznaky-maji-spolecne?gclid=EAlaIqobChMI5quq4L__9gIVk4bVCh3vZQJBAAAYASAAEgK2AfD_BwE

Další informace a podrobnosti k Parkinsonově nemoci jsou dostupné na webových stránkách:

<https://www.parkinson-help.cz/parkinsonova-nemoc>

<https://pece.cz/blog/vse-co-potrebuje-vedet-parkinsonove-chorobe-2.html>

https://www.benu.cz/parkinson-take-druh-demence-jak-se-od-alzheimera-lisi-a-jake-priznaky-maji-spolecne?gclid=EAlaIqobChMI5quq4L__9gIVk4bVCh3vZQJBAAAYASAAEgK2AfD_BwE

Ve Zlíně, dne 7. 4. 2022

Zpracovala Mgr. Vendula Ševčíková, Ph.D.